

Vodič o pravima djece s teškoćama

Udruga roditelja djece s poteškoćama u razvoju

Vukovarski leptirići

Vodič o pravima djece s teškoćama

Vukovar, svibanj 2022. godine

Izrada i tisak Vodiča o pravima djece s teškoćama omogućen je kroz projekt #posebnakaoiti - Učinimo zajedno da poteškoće postanu mogućnosti! Projekt je podržan sa € 12.985,81 financijske podrške Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Udruge roditelja djece s poteškoćama u razvoju Vukovarski leptirići i ne odražava nužno stavove država donatorica i Upravitelja Fonda.

UVOD

U svom dugogodišnjem radu primjećujemo da se roditelji djece s teškoćama u razvoju učestalo susreću s različitim izazovima i poteškoćama te obično nisu upućeni kome se i kada mogu obratiti kako bi svom djetetu pružili pravodobnu i potrebnu podršku. Iz navedenog je razloga nastao ovaj Vodič, napisan u svrhu osvještavanja i informiranja roditelja o odstupanjima u razvoju djeteta, prihvaćanja dijagnoze, kao i upoznavanja s promjenama obiteljske dinamike kada u obitelji postoji dijete s teškoćama u razvoju. Uključili smo i nekoliko korisnih poveznica koje mogu poslužiti kao smjernice u traženju važnih informacija. Osim toga, ovim smo Vodičem nastojali roditelje informirati o osnovnim pravima djece s teškoćama u razvoju, kao i o načinima ostvarivanja inicijalnog kontakta s našom Udrugom u svrhu korištenja dostupnih usluga i programa.

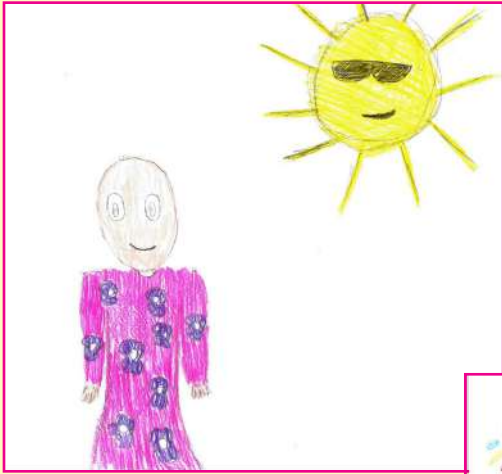
INKLUZIJA

U posljednje vrijeme svjedoci smo sve češćeg spominjanja inkluzivnog društva, prihvaćanja različitosti i djece s teškoćama. No, je li to doista tako? Prihvaćanje različitosti i uključivanje djece s teškoćama u redovan odgojno-obrazovni sustav nije inkluzija. Inkluzivno društvo je ono koje poštuje individualnost svakog djeteta, njegovu osobnost i različitost, a inkluzija preobrazba čitave zajednice. Životi djece s teškoćama i njihovih obitelji neće se mnogo promijeniti ako se ne promijeni društvo, njegove vrijednosti i stavovi.

Kako djeca vide djecu s teškoćama u razvoju

Ovim crtežima djeca pokazuju kako vide djecu s teškoćama u razvoju. Odrasli su ti koji rade razlike i stvaraju barijere prema djeci s teškoćama u razvoju.

*Djeca koja čitaju
postaju ljudi
koji misle!*

Kako bi lakše stvorili inkluzivno društvo, preporučamo da se u odgojno-obrazovne ustanove uvrste sljedeće slikovnice i dječje knjige u kojima su likovi djeca i osobe koje imaju nekakvu teškoću.

Slikovnice:

1. Babić Višnjić, Snježana. 2019. *Kako smo gradili kuću*. Zagreb: Naklada Semafora. (Poremećaj iz spektra autizma)
2. Baričević, Cila. 2016. *Priča o Vedranu*. Zagreb: Udruga Korablja. (Intelektualne teškoće)
3. Brezinova, Ivona. 2005. *Dora i naočale*. Zagreb: Pučko otvoreno učilište Korak po korak. (Slabovidnost)
4. Freudiger, Anja. 2016. *Moj veliki brat Matija*. Jastrebarsko: Naklada Slap. (Hiperaktivnost)
5. Jelić, Ana Paula. 2010. *Djevojčica i knjiga*. Karlovac: Centar za neohumanističke studije. (Sljepoća)
6. Jurić, Sonja. 2016. *More, nebo i zvijezde*, u: Na krilima ljubavi. Zagreb: Alfa. (Sljepoća)
7. Jurić, Sonja. 2016. *Osmijeh moje sestre*, u: Na krilima ljubavi. Zagreb: Alfa. (Cerebralna paraliza)
8. Jurić, Sonja. 2016. *Suncokret pognute glave*, u: Na krilima ljubavi. Zagreb: Alfa. (Poremećaj iz spektra autizma)
9. Katačić Kožić, Erika. 2017. *Medvjedica Marta i šareni planinski čaj*. Zagreb: Ibis grafika. (Hiperaktivnost)

10. Krizmanić, Mirjana. 2001. *Medo u kolicima*. Sisak: Aura. (Tjelesni invaliditet)
11. Moore-Mallinos, Jennifer. 2009. *Moja prijateljica ima Downov sindrom*. Zagreb: Neretva. (Downov sindrom)
12. Moore-Mallinos, Jennifer. 2009. *Moj brat je autist*. Zagreb: Neretva. (Poremećaj iz spektra autizma)
13. Petrlik Huseinović, Andrea. 2014. *Jan Vjetroviti*. Zagreb: Kašmir promet. (Hiperaktivnost)
14. Pribić, Sanja. 2004. *Mucka*. Zagreb: Mozaik knjiga. (Mucanje)
15. Šunić Vargec, Nataša. 2021. *Ljepota razlika/Pjev riječi/Ples slova/Vedrina suncokreta*. Zagreb: Evenio. (Poremećaj iz spektra autizma, mucanje, disleksija, disgrafija, diskalkulija, Downov sindrom)
16. Tihi-Stepanić, Jasminka. 2001. *Plavi dan*. Zagreb: Sipar (Poremećaj iz spektra autizma)
17. Tschirren, Barbara – Pascale Hächler – Martine Mambourg. 2016. *Ja sam Lovro*. Jastrebarsko: Naklada Slap. (Poremećaj iz spektra autizma)

Ilustrirana priča:

1. Dubravka iz Šume. 2003. *Prijatelji iz Ulice Zelene*. Rijeka: Andromeda. (Gluhonijemost)
2. Jurić, Sonja; ilustrirala Anja Bartulović *Na krilima ljubavi*. Zagreb: Alfa, 2016. (Teškoće u razvoju)

Dječji romani:

1. Butković, Krešimir. 2020. *Bok, Roko!*. Zagreb: Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade. (Poremećaj iz spektra autizma)
2. Grgičević, Andrijana. 2020. *Srcohvat*. Zagreb: Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade. (Poremećaj iz spektra autizma)
3. Miloš, Damir. 1988. *Bijeli klaun*. Zagreb: Mladost. (Daltonizam)
4. Palacio, R.J. 2016. *Čudo*. Zagreb: Fokus komunikacije. (Genetski poremećaj)
5. Rundek, Melita. 2016. *Hrvač*. Zagreb: Alfa. (Cerebralna paraliza)

6. Stuhlreiter, Đurđica. 2019. *Čuvar zmaja*. Zagreb: Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade. (Poremećaj iz spektra autizma)
7. Zubović, Sonja. 2015. *Nemreš bit pametan*. Zagreb: Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade. (Disleksija)

Kako prepoznati odstupanje u razvoju djeteta

Razvojna područja i neka od odstupanja:

- 1. Spoznajni ili kognitivni razvoj** odnosi se na mentalne procese pomoću kojih dijete pokušava razumjeti i sebi prilagoditi svijet koji ga okružuje. Neki od pokazatelja odstupanja u razvoju su: poteškoće u učenju jezika, siromašan rječnik, teškoće u stvaranju smislenih govornih cjelina, poremećaji artikulacije i tečnosti govora (mucanje, ubrzan ili usporen govor), poteškoće u održavanju pažnje, slabije prilagođavanje pažnje i prelazak iz aktivnosti u aktivnost, teškoće vidnog i slušnog opažanja, poteškoće s voljnim kretanjem svog tijela te poteškoće u izvođenju redoslijeda radnji.
- 2. Motorički razvoj** podrazumijeva sposobnost skladnog korištenja vlastitog tijela za kretanje i manipulaciju predmetima. Neki od pokazatelja odstupanja u razvoju su: stisnute šake kod djeteta, ukočene ruke ili noge, prenizak ili previsok mišićni tonus u usporedbi s djecom iste kronološke dobi, korištenje jedne strane tijela više nego druge, nespretnost u usporedbi s vršnjacima, saplitanje i često padanje, zaokupljenost aktivnošću koja se ponavlja, okretanje u krug, ljuljanje (nakon 2. godine), nespretno hvatanje – prisutan tremor (nakon 2. godine) te potreba da dijete stalno bude u pokretu (nakon 3. godine).
- 3. Govorno-jezični razvoj** odnosi se na razvoj govora i može biti među prvim pokazateljima odstupanja u razvoju. Neki od pokazatelja odstupanja u razvoju su: izostanak reakcije na nagle i vrlo bučne zvukove, izostanak oponašanja različitih zvukova, izostanak gesti, glasova ili riječi uobičajenih za djetetovu kronološku dob, usporen jezično-govorni razvoj, dijete ne govori i ne razumije govor (nakon 2. godine), dijete ne reagira kada ga se zove s udaljenosti, na pitanja ne odgovara ili odgovara sa zakašnjenjem (nakon 3. godine), ne pokazuje inicijativu u komunikaciji, ne postavlja pitanja i ne verbalizira potrebe, dijete u govoru zamuckuje i muca, pogrešno ispunjava zahtjeve ili ne razumije jednostavne naloge (nakon 3. godine), često traži da mu se ponovi već rečeno (nakon 3. godine), prisutnost agramatičnog govora

(nakon 5. godine), dijete je previše aktivno ili ne sudjeluje u aktivnostima druge djece, prisutnost poteškoća u razvoju igre, prisutnost jednolične, stereotipne igre i ponašanja, prisutnost eholalija te nazadovanje u govorno - jezičnom razvoju.

4. Emocionalni i socijalni razvoj odnose se na razvijanje odnosa prema sebi i ljudima iz svoje okoline. Neki od pokazatelja odstupanja u razvoju su: kod djeteta nema razlika u reakcijama na majku i druge ukućane (6 mjeseci), izostanak straha od nepoznatih ljudi (9 mjeseci), dijete ne pokazuje ljutnju ako mu se uzme igračka naglo iz ruke (9 mjeseci), stavljanje predmeta u usta te uglavnom oralno istraživanje predmeta (15 mjeseci), dijete ne pokazuje ljubomoru (18 mjeseci), ne ostaje u aktivnosti onoliko dugo koliko to čine njegovi vršnjaci, nekontrolirano salivira (nakon 18 mjeseci), ne traži ljubav, podršku ili tjelesni kontakt s roditeljima ili osobom koje se o njemu brine, prisutnost bezrazložnih nastupa uznemirenosti i smijeha (nakon 18 mjeseci), postojanje intervala odsutnosti (nakon 18 mjeseci), odbijanje kontakta očima, prisustvo stereotipnih pokreta (nakon 18 mjeseci), ljuljanje tijela ili dijelova tijela u ritmu, bezrazložni napadi bijesa ili smijeha te vrištanje (nakon 2. godine), agresivnost prema sebi i drugima za koju se ne može utvrditi uzrok (nakon 3. godine), bezrazložni strahovi ili odsustvo straha od realnih opasnosti (nakon 3. godine), povlačenje u sebe i izolacija (nakon 3. godine), fokusiranje na neobične predmete ili aktivnosti kroz duže vrijeme te preferiranje takvih predmeta ili aktivnosti u odnosu na aktivnosti s drugom djecom.

Što kada Vaše dijete dobije dijagnozu?

Kod roditelja se javljaju razne neugodne emocije poput šoka, nevjerice, straha, ljutnje, tuge ili čak bespomoćnosti. Svaki roditelj pojedine faze prolazi na drugačiji način. Kada roditelj prihvati da njegovo dijete ima teškoće u razvoju, tek tada je spreman poduzeti daljnje korake.

Djeca s teškoćama u razvoju trebaju usluge većeg broja stručnjaka koji djeluju u različitim područjima, a koji moraju međusobno surađivati kako bi podrška djetetu i obitelji bila cjelovita i maksimalno učinkovita. To mogu biti stručnjaci različitih profesija: liječnici, psiholozi, pedagozi, edukacijski rehabilitatori, logopedi, socijalni radnici, odgojitelji, radni terapeuti, fizioterapeuti, medicinske sestre, specijalisti rane intervencije itd.

Rana intervencija odnosi se na različite vrste podrške obitelji i djetetovom razvoju u ranoj i predškolskoj dobi koje dijete treba da bi iskoristilo svoje razvojne potencijale i pripremio se za daljnje školovanje i život u zajednici. Obitelj je u središtu intervencije jer je dijete član obitelji, a obitelj njegovo prirodno okruženje za rani razvoj.

Obiteljska dinamika

Teškoća koju dijete ima ne utječe samo na roditelje, već i na braću i sestre te u konačnici na cijelu obiteljsku dinamiku. Treba uzeti u obzir da braća i sestre često nemaju kognitivnu ni emocionalnu zrelost za nošenje sa situacijom. Sestre i braća djece s teškoćama u razvoju trebaju više podrške stručnjaka od druge djece tipičnog razvoja jer biti sestra ili brat djeteta s teškoćama u razvoju donosi niz stresora na svakodnevnoj razini. Stoga je krajnji cilj pružiti prikladnu podršku djeci s teškoćama u razvoju te njihovim sestrama i braći na način koji povećava njihove šanse za rast u psihološki zrele odrasle osobe sa čvrsto uspostavljenim pozitivnim međuljudskim odnosima. Socijalna podrška može biti i jedan od najvažnijih čimbenika u ublažavanju učinaka potencijalno stresnih situacija.

Oblici školovanja učenika s teškoćama

Odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama u razvoju temelji se na načelima prihvaćanja različitosti učenika, prihvaćanja različitih osobitosti razvoja učenika, osiguravanja uvjeta i potpore za ostvarivanje maksimalnoga razvoja potencijala svakoga pojedinog učenika, izjednačavanja mogućnosti za postizanje najvećega mogućeg stupnja obrazovanja te osiguravanja odgoja i obrazovanja učenika što bliže njegovu mjestu stanovanja.

Pravilnikom o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju utvrđene su vrste teškoća na temelju kojih učenici s teškoćama u razvoju ostvaruju pravo na primjerene programe i oblike školovanja te primjerene oblike pomoći tijekom školovanja.

Primjereni programi i oblici odgoja i obrazovanja učenika s teškoćama u razvoju ostvaruju se uz programsku i profesionalnu potporu te pedagoško-didaktičku prilagodbu.

Programska potpora obuhvaća različite vrste primjerenih programa odgoja i obrazovanja, dodatne odgojno-obrazovne i rehabilitacijske programe te privremene oblike odgoja i obrazovanja koji se provode u školama i drugim javnim ustanovama koje provode djelatnost odgoja i obrazovanja, a sukladno Mreži školskih ustanova ili uz suglasnost ministarstva nadležnog za obrazovanje.

Primjerene programe odgoja i obrazovanja, dodatne odgojno-obrazovne i rehabilitacijske programe utvrđuje Stručno povjerenstvo Ureda u postupku utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta/učenika.

Primjereni program odgoja i obrazovanja je nastavni plan i program i/ili kurikulum koji omogućava odgojno-obrazovno napredovanje učenika s teškoćama u razvoju poštujući specifičnosti njegove utvrđene teškoće, specifičnosti njegova funkcioniranja i njegove odgojno-obrazovne potrebe.

Primjereni programi odgoja i obrazovanja učenika s teškoćama u razvoju su:

- redoviti program uz individualizirane postupke
- redoviti program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke
- posebni program uz individualizirane postupke
- posebni programi za stjecanje kompetencija u aktivnostima svakodnevnoga života i rada uz individualizirane postupke.

Primjereni programi odgoja i obrazovanja ostvaruju se u primjerenim oblicima školovanja odnosno u:

- redovitome razrednom odjelu
- dijelom u redovitome, a dijelom u posebnome razrednom odjelu
- posebnome razrednom odjelu
- odgojno-obrazovnoj skupini.

Dodatni odgojno-obrazovni i rehabilitacijski programi koji se određuju kao dio primjerenoga programa odgoja i obrazovanja učenika s teškoćama u razvoju su:

- program edukacijsko-rehabilitacijskih postupaka
- program produženoga stručnog postupka
- rehabilitacijski programi.

Primjereni program odgoja i obrazovanja učenika s teškoćama u razvoju u školi ostvaruje se u razrednim odjelima i odgojno-obrazovnim skupinama strukturiranim prema dobi učenika i vrsti primjerenoga programa odgoja i obrazovanja.

Pomoćnici u nastavi i stručni komunikacijski posrednici

Pravilnikom o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima definirani su načini uključivanja, način i sadržaj osposobljavanja i obavljanja poslova pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika u školama i drugim javnim ustanovama koje provode djelatnost odgoja i obrazovanja te uvjeti koje moraju ispunjavati, kao i postupak radi ostvarivanja prava učenika s teškoćama u razvoju na potporu pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika.

Osiguravanje potpore pomoćnika u nastavi i stručnoga komunikacijskog posrednika predstavlja jedan od oblika razumne prilagodbe u skladu s individualnim potrebama učenika kako bi se omogućilo njihovo sudjelovanje u odgojno-obrazovnome procesu na ravnopravnoj osnovi s drugim učenicima i time spriječila njihova diskriminacija na osnovi invaliditeta.

Načelo razumne prilagodbe podrazumijeva osiguravanje potpore pomoćnika u nastavi i stručnoga komunikacijskog posrednika sukladno utvrđenim individualnim potrebama, funkcionalnim sposobnostima i postignutoj razini samostalnosti učenika s tendencijom osamostaljivanja učenika u školskoj sredini.

O udruzi roditelja djece s poteškoćama u razvoju Vukovarski leptirići

VIZIJA

Društvo ravnopravnih i jednakih mogućnosti te socijalne uključenosti djece s teškoćama u razvoju, mladih i osoba s invaliditetom.

MISIJA

Osigurati jednake mogućnosti za kvalitetno življenje i zadovoljavanje zdravstvenih, obrazovnih i kulturnih potreba djece s teškoćama u razvoju. Svojim djelovanjem utjecati na promoviranje ljudskih prava i razvoj civilnog društva.

Usluge i metode kroz projektne aktivnosti:

Igraonica

S obzirom na to da Udruga promiče socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju kao jedan od važnih ciljeva svoga djelovanja, ovo je svakako jedna od organizacijskih aktivnosti u tom smjeru. Zbog specifičnosti roditeljstva u ovakvim obiteljima, čiji angažman ne prestaje ni kako raste kronološka dob djeteta, igraonica predstavlja vid kratkotrajnog rasterećenja roditelja te mogućnost obnove emocionalnih kapaciteta roditelja.

Laser za integriranje primitivnih refleksa (QRI)

Metodom kvantnog integriranja primitivnih refleksa laserom činimo dječji mozak funkcionalnijim na svim poljima: motornom, vestibularnom, verbalnom, vidnom, emocionalnom, spoznajnom. Kvantna refleksna integracija laserom kombinira valove zvučne i svjetlosne frekvencije, a koja podrazumijeva tretiranje određenih akupunkturnih točaka i meridijana za svaki primitivni refleks ponaosob. Integriranjem refleksa laserom postiže se povećanje mijelinskog

omotača oko živaca i međusobno povezivanje s ciljem bržeg i efikasnijeg prijenosa impulsa (informacija) kroz mozak te se na taj način poboljšava komunikacija tijela i mozga. Refleksi mogu biti neintegrirani zbog različitih uzročnika prije, tijekom i nakon porođaja, genetskih oboljenja, neaktivnosti, emocionalne traume i raznih drugih neuroloških problema. To može biti rezultat poremećaja u vidu cerebralne paralize, autizma, ADD-a, ADHD-a, disleksije, emocionalne nezrelosti, loše memorije, motorike, otežanog razvoja govora, gubitka samopoštovanja, motivacije, asocijalizacije, loše senzorne integracije, slabog vizualnog praćenja i dr.

Tomatis metoda

Ako oba područja mozga koja obrađuju signale iz oba uha nisu sinkronizirana, to može zapriječiti korištenje djetetovih potencijala. Dakle, Tomatis metoda djeluje na centralni živčani sustav (mozak) i dovodi do poboljšanja u obradi slušnih senzacija, govoru, koordinaciji, ravnoteži i fokusiranosti. Kako bi maksimalno stimulirao mozak i na taj način polučio najbolje rezultate, Alfred Tomatis, otac Mozart efekta, izabrao je Mozartovu glazbu sa svim njenim bogatim visokim i niskim tonovima i frekvencijama. Da bi se taj efekt postigao, glazba se filtrira, naglašavaju visoke, a ublažavaju niske frekvencije ili obrnuto. To više nije glazba ugodna uhu, zapravo se čini iritantnom, ali upravo na taj način filtrirana, potiče rad mozga, reducira naše slušanje i tako vježba mozak.

Brain Gym

Integracija polutki osnovni je cilj gimnastike za mozak. Što više uključimo obje polutke, sposobniji smo funkcionirati integralno. Brain Gym počiva na temeljima neuroznanosti, a sastoji se od dvadesetak vježbi koje su zapravo križno – lateralni pokreti. Usklađivanjem dijelova tijela i uma poboljšavaju se motoričke sposobnosti, koordinacija, pamćenje, čitanje, izražavanje, jezične i matematičke vještine, postiže se bolja emocionalna ravnoteža te se smanjuje stres, napetost i hiperaktivnost.

Soundsory

Soundsory je multisenzorni program koji poboljšava motoričke i kognitivne sposobnosti te utječe na pokret, ravnotežu, koordinaciju, pažnju, koncentraciju te slušno i senzorno funkcioniranje. Program se sastoji od posebno dizajnirane

glazbe koja je neuroakustički izmijenjena i niza vježbi utemeljenih na pokretu. Dizajniran je da bude siguran, učinkovit i da pomaže svima, a posebno osobama koje imaju neku od sljedećih teškoća: poremećaj iz spektra autizma i razvojne poteškoće, poremećaj senzorne integracije i slušnog procesiranja, kašnjenje u motoričkom razvoju, ravnoteži i koordinaciji, poremećaj deficita pažnje s ili bez hiperaktivnosti.

Usluge Psihosocijalne podrške - rehabilitacijski programi:

- 1. Psihološka podrška** uključuje pružanje podrške i pomoći, psihološko osnaživanje socio-emocionalnog razvoja kroz prepoznavanje, razumijevanje i internalizaciju emocionalnih iskustava te razumijevanje raspoloženja i stanja drugih, razvijanje socijalne svijesti, usvajanje socijalnih i komunikacijskih vještina kroz socijalno modeliranje i interakciju, pomoć pri rješavanju konfliktnih i drugih kriznih situacija, poticanje razvijanja primjerenih oblika ponašanja, razvijanje i održavanje interpersonalnih odnosa, osnaživanje razvoja izvršnih funkcija i usmjerenosti ponašanja korisnika s konačnim ciljem stjecanja samopouzdanja i samostalnosti.
- 2. Psihološka podrška – Neurofeedback metoda** je neinvazivna metoda kojom se postupno utječe na poboljšanje funkcije mozga. To je metoda praćenja električnih valova mozga i učenja njihove samoregulacije. Elektrode detektiraju moždane valove koji se u realnom vremenu očitavaju i obrađuju na računalu te pružaju povratnu informaciju o funkciji vlastitog mozga. Postupak je vrlo jednostavan, a zadatak je djeteta da bude opušteno i da uživa gledajući u ekran, a mozak za to vrijeme odrađuje trening.

- 3. Senzorna integracija** odnosi se na primanje informacija iz naših osjetila, njihovu interpretaciju i pripremanje odgovora i reakcije na te informacije. Senzorna integracija uključuje interoceptivni sustav (proprioceptivni i vestibularni osjet) te eksteroceptivni sustav (auditivni, vizualni, taktilni, olfaktorni i gustatorni). Kod poremećaja senzorne integracije mozak ne obrađuje ili ne organizira tijekom senzornih impulsa na način koji pojedincu pruža dobru i preciznu informaciju o sebi i svijetu oko sebe.

- 4. Vježbe svakodnevnih vještina** omogućuju djeci postizanje optimalnog funkcioniranja u aktivnostima svakodnevnog života. One uključuju aktivnosti samozbrinjavanja (npr. oblačenje, hranjenje), aktivnosti produktivnosti (npr. produktivnost u školi) te aktivnosti slobodnog vremena (npr. igra, socijalizacija). Ovom se uslugom razvijaju i potiču motoričke, kognitivne, emocionalne i socijalne vještine djeteta.
- 5. Logopedska terapija** uključuje prevenciju, otkrivanje, dijagnosticiranje i terapiju poremećaja komunikacije, jezika, govora i glasa. Logopedska dijagnostika uključuje procjenu komunikacijskog te jezičnog i govornog razvoja, kao i procjenu predvještina i vještina čitanja i pisanja, matematičkih vještina i logičkog shvaćanja. U terapijskom postupku koriste se tradicionalne metode, kao i asistivna tehnologija, digitalni logopedski set, Forbrain slušalice i brojna didaktička oprema.

6. Kineziterapija i sportsko - rekreacijske aktivnosti polaze od pretpostavke da se proces učenja odvija kroz funkcioniranje tjelesnog sustava. Neusklađen i nedovoljan motorički razvoj u znatnoj mjeri ograničava spoznajni proces i razvoj u cjelini, uz nesposobnost izvođenja pojedinog pokreta. Kroz ovu se uslugu djecu potiče na poboljšanje motoričkih vještina, socijalizacije, spretnosti, ravnoteže, planiranja i koordinacije pokreta.

Oprema koju koristimo u radu:

- Asistivna tehnologija za potpomognutu komunikaciju
- Kabineti opremljeni brojnom didaktičkom opremom
- Opremljena soba za senzornu integraciju
- Snoezelen soba
- Opremljena sportska dvorana za kineziterapiju
- Opremljeni kabineti sa sofisticiranim uređajima za Neurofeedback metodu, Tomatis, Soundsory i laseroterapiju
- Opremljen prostor za poludnevni boravak djece
- Forbrain® slušalice (funkcioniraju kao audio-vokalni trening - kada dijete govori, uređaj ispravlja zvuk glasa te se zvukovi šalju natrag putem vibracija. Na taj način dijete može poboljšati pozornost, govor i pamćenje).

Članstvo

- Članom Udruge postaje se ispunjavanjem pristupnice
- Članovi mogu biti djeca s poteškoćama u razvoju, roditelji i njihovi skrbnici, prijatelji, aktivisti, volonteri i svi ostali koji žele na bilo koji način doprinijeti radu i razvoju udruge

Koraci za ostvarivanje prava na socijalne usluge iz domene psihosocijalne podrške:

- Roditelj se javlja nadležnom Centru za socijalnu skrb (CZSS) i podnosi pisani zahtjev za pružanje psihosocijalne podrške u Udruzi Vukovarski leptirići
- CZSS šalje dopis Udruzi o potrebnim uslugama, stručni tim procjenjuje dijete i šalje mišljenje u CZSS
- CZSS izdaje rješenje (uputnicu) za odobrenje i početak pružanja usluga
- Dogovor stručnog tima i roditelja o početku pružanja usluga

Prava iz sustava socijalne skrbi

1. **Doplatak za pomoć i njegu** - priznaje se djetetu s teškoćama u razvoju kojemu je prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe u obavljanju osnovnih i svakodnevnih životnih potreba.
2. **Osobna invalidnina** - priznaje se djetetu i osobi kod koje je utvrđen četvrti stupanj težine invaliditeta.
3. **Status roditelja njegovatelja** - priznaje se za njegu djeteta s teškoćama u razvoju, a koje je: potpuno ovisno o pomoći i njezi druge osobe, u potpunosti nepokretno i uz pomoć ortopedskih pomagala ili koje ima više vrsta oštećenja četvrtog stupnja.

Prava djece i roditelja za djecu u sustavu obveznog zdravstvenog osiguranja i sustavu roditeljskih i roditeljskih potpora

Pravo roditelja na smještaj uz dijete na bolničkom liječenju uključuje:

1. Pravo na cjelodnevni smještaj uz dijete koje se nalazi na bolničkom liječenju
2. Pravo na dnevni smještaj uz dijete
3. Pravo na cjelodnevni smještaj uz dijete s posebnim zdravstvenim potrebama u ugovornoj specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju

Pravo na novčane naknade koje se mogu koristiti za djecu obuhvaća:

1. Pravo na naknadu plaće tijekom privremene spriječenosti za rad radi njege djeteta
2. Pravo na naknadu za troškove prijevoza u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja - uvjet je da je dijete upućeno radi korištenja zdravstvene zaštite u drugo mjesto i da je to najbliža zdravstvena ustanova u kojoj se može obaviti potrebna zdravstvena zaštita
3. Pravo na naknadu za troškove smještaja jednom od roditelja ili osobi koja skrbi o djetetu za vrijeme bolničkog liječenja djeteta oboljelog od maligne ili srodne bolesti koja neposredno ugrožava život

Prava iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora

1. Rodiljni dopust koristi zaposlena ili samozaposlena trudnica, odnosno majka od 28., odnosno najranije 45. dana prije dana očekivanog poroda te isti traje do navršenih 6 mjeseci djetetova života
2. Roditeljski dopust koristi zaposleni ili samozaposleni roditelj od 6. mjeseca djetetova života, a može se iskoristiti sve do osme godine života djeteta
3. Pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta može koristiti jedan od zaposlenih roditelja, a do navršene treće godine života djeteta ako je djetetu zbog njegova zdravlja i razvoja potrebna pojačana briga i njega

4. Pravo na dopust radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju može koristiti jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju do navršene 8. godine djetetova života
5. Pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju može koristiti jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja do 8. godine djetetova života, kao i nastaviti njegovo korištenje i nakon navršene 8. godine djetetova života sve dok ta potreba traje. Uvjet je da su oba roditelja zaposlena ili samozaposlena.

**Za ostvarivanje prava iz sustava roditeljskih potpora potrebno se zahtjevom obratiti Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje (HZZO) kao tijelu nadležnom za njihovu provedbu.*

Detaljnije o pravima možete vidjeti u sljedećim pravilnicima i zakonima:

1. Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja
2. Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za bolničko liječenje medicinskom rehabilitacijom i fizikalnom terapijom u kući
3. Zakon o roditeljskim potporama
4. Pravilnik o uvjetima i postupku za stjecanje prava zaposlenog ili samozaposlenog roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju na dopust ili rad s polovicom punog radnog vremena radi njege djeteta
5. Pravilnik o uvjetima i postupku stjecanja prava na rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane brige i njege djeteta
6. Zakon o socijalnoj skrbi

Korisne poveznice:

- Adresar pružatelja socijalnih usluga:
<https://mrosp.gov.hr/adresari/11829>
- Agencija za odgoj i obrazovanje:
www.azoo.hr
- Baza podataka o stručnjacima za rani razvoj djece u Hrvatskoj:
raniklik.hr
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje:
<https://hzzo.hr/>
- Ministarstvo znanosti i obrazovanja:
<https://mzo.gov.hr/>
- Ministarstvo zdravstva:
<https://zdravlje.gov.hr/>
- Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike:
<https://mrosp.gov.hr/>
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo:
<https://www.hzjz.hr/>
- Pravobranitelj za osobe s invaliditetom:
<https://posi.hr/>
- Pravobranitelj za djecu:
<https://dijete.hr/hr/>
- Konvencija o pravima osoba s invaliditetom:
<https://posi.hr/konvencija-o-pravima-osoba-s-invaliditetom/>
- Konvencija o pravima djeteta:
<https://mrosp.gov.hr/istaknute-teme/obitelj-i-socijalna-politika/obitelj-12037/konvencija-o-pravima-djeteta-12038/12038>
- Strategija o pravima osoba s invaliditetom:
http://uik.hr/images/dokumenti/3985/strategija_o_pravima_osoba_s_invaliditetom_za_razdoblje_2021._-_2030.pdf

U mnogim zemljama, odgovor na situaciju djece s teškoćama u razvoju uglavnom je ograničen na institucionalizaciju, napuštanje ili zanemarivanje. Ovakvi odgovori su problem, a oni su ukorijenjeni u negativnim ili paternalističkim pretpostavkama o nesposobnosti, zavisnosti i razlici, koje su pojačane neznanjem. Potrebna je posvećenost pravima ove djece i njihovoj budućnosti, davanje prioriteta onima koji su u najneповољnijem položaju, kao pitanju jednakosti i u korist svih.

Autorice:

Samuela Sambunjak, mag. psych.

Danijela Maurović, mag. psych.

Jovana Bačić Beljić, mag. psych.

Marija Bratonja, prof. hrv. jez. i knjiž.

Lektura

Marija Bratonja, prof. hrv. jez. i knjiž.

Sve informacije o našim uslugama psihosocijalne podrške te drugim programima možete dobiti radnim danom od 7:00 do 15:00 sati upitom na broj mobitela ili e-mail adresu.

Adresa:

Udruga roditelja djece s poteškoćama u razvoju Vukovarski leptirici
Velebitska 16b
32010 Vukovar

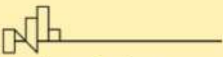
Kontakt:

Mobitel: 091 910 5880
Email: vukovarski.leptirici@gmail.com
Web: www.vukovarski-leptirici.hr

Pratite nas na našoj Facebook i Instagram stranici:
[Udruga Vukovarski leptirici](#)

Ako nam želite pomoći, možete to učiniti doniranjem na IBAN ili skeniranjem barkoda. Također možete postati naš volonter i pružiti ruke prijateljstva malim i velikim leptirićima.

Iceland
Liechtenstein
Norway

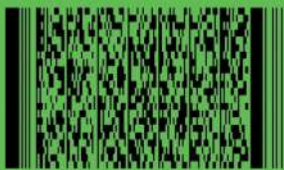
**Active
citizens fund**

 **Čini
pravu
stvar**

 Vukovarski Leptirići
www.vukovarski-leptirici.hr

Skeniraj i pomoz!

**Sva prava poštuju ti i
svijet ćemo promijeniti!**

"Projekt #posebnakaoiti - Učinimo zajedno da poteškoće postanu mogućnosti! je podržan sa financijskom podrškom Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova."

DONIRATI MOŽETE I NA IBAN:
HR6825000091501152891, SWIFT:
HAABHR22 ILI PUTEM PLATFORME ČINI
PRAVU STVAR